

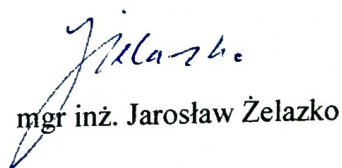
Streszczenie rozprawy doktorskiej

Zastosowanie przekształcenia Laplace'a do wyznaczania parametrów radiacyjnych centrów defektowych w monokryształach krzemu metodą niestacjonarnej spektroskopii fotoprądowej

Określono wartości parametrów sterujących procesem obliczeniowym w programie CONTIN umożliwiające uzyskanie maksymalnej rozdzielczości prążków widmowych Laplace'a i zminimalizowanie błędu z jakim określone są na ich podstawie parametry centrów defektowych. Wyznaczono zależność empiryczną pomiędzy intensywnością prążka Laplace'a i amplitudą przebiegu wykładniczego wywołanego termiczną emisją nośników ładunku z danego rodzaju centrów defektowych. Pokazano, że zależność ta może być wykorzystana do wyznaczania koncentracji centrów defektowych za pomocą przyjętego modelu opisującego amplitudę wykładniczego przebiegu fotoprądu. W monokrystalicznym krzemie o wysokiej czystości napromieniowanym dawkami protonów o energii 23 MeV w zakresie od $1E14$ n_{eq}/cm^2 do $5E15$ n_{eq}/cm^2 wykryto 26 rodzajów radiacyjnych centrów defektowych charakteryzujących się energią aktywacji w zakresie od 34 meV do 559 meV. Stwierdzono, że oprócz luk podwójnych V_2 , w napromieniowanym materiale występują również centra defektowe charakteryzujące się energią aktywacji 367 meV, 405 meV, 456 meV, 512 meV, 526 meV i 559 meV, które przypisane zostały agregatom złożonym z większej liczby luk odpowiednio V_3 (2-/-), V_4 (2-/-), V_3 (-/0), V_5 (2-/-), V_4 (-/0) i V_5 (-/0). Szybkość wprowadzania luk podwójnych w zakresie dawek od $1E15$ n_{eq}/cm^2 do $5E15$ n_{eq}/cm^2 jest znacznie większa od szybkości wprowadzania agregatów złożonych z trzech, czterech lub pięciu luk. Na podstawie prążków widmowych Laplace'a oraz wyników badań uzyskanych poprzez pomiar metodą fotoluminescencji w niskich temperaturach zaproponowano identyfikację radiacyjnych centrów defektowych o energii aktywacji 59 meV i 99 meV jako agregatów złożonych odpowiednio z czterech i trzech międzywęzłowych atomów krzemu (I_4 i I_3). W zakresie dawek od $1E15$ n_{eq}/cm^2 do $5E15$ n_{eq}/cm^2 szybkość wprowadzania agregatów I_3 (+/0) jest dwukrotnie większa od szybkości wprowadzania agregatów I_4 (+/0).

dr hab. Paweł Kamiński, prof. ITME

mgr inż. Jarosław Żelazko